

eningerne falde ind under den Definition af handlende, der findes i Lovforslaget § 4, kan jeg ikke være enig med det ærede Medlem deri. Jeg tror, at Forbrugsforeningerne selv ville være vel tjente med at faa de Pligter, men tillige de Rettigheder og Begunstigelser, som følge af det foreliggende Lovforslag, saaledes at jeg tror, at der, alt beset, ikke vil være nogen som helst Grund for nogen, der har Brugsforeningstanken kær og for Øje, til at gøre Indvendinger mod, at Forbrugsforeningerne i denne Lov blive paa den Maade, som i § 4 er nævnt, indbefattede under dem, der drive Handel. Det vil jo selvfølgelig — saaledes som det allerede er fremhævet i de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem for Højrup (Deuntzer) — ikke i nogen Maade medføre, at Brugsforeningerne i andre Henseender end den, der udtrykkelig er nævnt i denne Lov, vilde blive opfattede som handlende.

Det Spørgsmaal, som derefter har givet mest Anledning til Forhandling, er Spørgsmaalet om Renten af Købesummer, navnlig om at Renten ved Regninger skal beregnes fra den Dag, den paagældende Regning er modtagen. Det er en ny Regel og en uvant Regel, men det er en Regel, som vistnok alle ville indrømme i sig selv er rigtig og retfærdig. Den er retfærdig og rigtig ikke blot overfor Parterne i Forholdet. Ikke blot er det rigtigt og retfærdigt, at den, der har givet Kredit, faar Renter, og at den, som ikke betaler i rette Tid, og den daarlige Betaler maa betale Renter. Men det er ogsaa retfærdigt i Forhold til, snart sagt, alle andre. Det er retfærdigt i Forholdet til de Købere, som opfylde deres Forpligtelser til rette Tid, thi det er jo ganske indlysende, at naar en Handelsmand skal kalkulere Prisen paa sine Varer, maa han tage alle Driftsomkostninger med i Betragtning paa Udgiftssiden; og deriblandt maa han ogsaa, efter de Erfaringer, han har gjort, foruden det Beløb, der gaar tabt paa usikre Fordringer, det bliver der jo ikke ved dette Lovforslag bødtes paa, og kan der selvfølgelig ikke bødtes paa — maa han ogsaa tage i Betragtning det Beløb, der gaar tabt for ham ved Renten af daarlige Betalere, som er længe om at betale. Følger af, at der nu ikke er nogen Ret for en Sælger til at forlange Renten fra et tidligere Tidspunkt end det, da han stöder til Retsforfølgning noget, som en Sælger, navnlig en Købmand, altid betænker sig noget paa, er, at alle Kø-

bere, baade smaa og store — det er jo ikke blot de store Folk, som ere i Stand til at betale kontant, ofte ere de smaa meget bedre i Stand til at betale kontant end de store — at alle, som betale kontant, gennem den Retsregel, vi nu have, komme til at betale noget mere for Varerne, end Konkurrencen ellers vilde kunne trykke Købmanden ned til at sælge Varerne for. Derfor tror jeg i Virkeligheden, det er i alles Interesse at have en saadan Bestemmelse, og jeg tror slet ikke, der vil ske nogen virkelig Ulempe derved.

Jeg tror paa ingen Maade, at det, saaledes som det ærede Medlem for Højrup frygtede for, skulde medføre, at handlende, der havde leveret Støvler eller andre Brugsgenstande, vilde sende Regninger ud, og naar man saa kom og vilde betale dem, vilde sige: Ja, men der skal ogsaa betales Renter fra den Dag, jeg sendte Regningen ud. Det er noget, som ogsaa Konkurrencen af sig selv vil forbyde. Den Skomager eller Skræder eller den Købmand, som vilde indføre et saadant System, at han, naar han havde sendt sin Regning ud, vilde beregne Rente af alle sine Kunder, naar de kom for at betale, vilde meget hurtigt se sin Forretning ødelagt og blive fri for at kreditere sine Kunder paa ny. Kun naar han gjorde det i rimelige Tilfælde, naar det var en Debitor, han gentagne Gange havde krævet, og som var bleven ham Beløbet skyldigt i længere Tid, vilde ingen finde, at der var noget mærkeligt deri, hvis Debitor kom til at betale Renter. Alle undtagen Debitor vilde være glade og tilfredse dermed. Derfor tror jeg ikke, man skal vige tilbage for den Forandring, som herved unøgtelig bliver gjort i den bestaaende Lovgivning. Det kan maaske siges, som det ærede Medlem for Højrup sagde, at der kan være noget haardt i, at den, der faar en Regning, maaske en stor Regning, omfattende mange Poster, ikke kan tage sig Tid til at gaa Regningen igennem. Ja, men jeg tror ogsaa, det vil gaa saaledes, at hvis han virkelig ikke tager sig mere Tid, end hvad rimeligt er, til at gaa Regningen igennem, vil i det praktiske Liv Fordringshaveren heller ikke beregne sig Rente af ham, simpelt hen fordi Fordringshaveren derigennem vilde baade overfor ham og andre, der hørte Tale derom, ødelægge sit Renomme som en flink og kulant Handelsmand. Men skulde et saadant Tilfælde ske, som det ærede Medlem nævnte, at en Køber tager sig et Par Maaneder til at gaa en stor og vidtloftig Regning igennem,